

если нет согласия заинтересованного лица на их разглашение при производстве следствия и в суде;

3) те же сведения, сообщенные адвокату родственниками обвиняемого (подозреваемого) и другими лицами при обращении за юридической помощью;

4) сведения, почерпнутые из уголовного дела при ознакомлении с ним;

5) сведения, сообщенные адвокату лицом, которое он представляет в гражданском, хозяйственном, уголовном или административном процессе;

6) сведения, содержащиеся в переписке между адвокатом и обвиняемым (представляемым) и в адвокатских досье. (Каркищенко П.В. Злоупотребление адвокатской тайной — способы и последствия, Сборник статей. - М.: ФПА, 2015. - 400 с.)

Законодатель ограничивает доступ к адвокатской тайне, что лишь предоставляет дополнительные возможности злоупотребления ей, в процессе адвокатской деятельности. Кроме того, злоупотребление адвокатской тайной возможно не только со стороны адвоката, но также со стороны доверителя и третьих лиц. Злоупотребление адвокатской тайной возможно при оказании различных адвокатских услуг. (Мельниченко Р. Г. Злоупотребление адвокатской тайной // Уголовный процесс. 2010. № 9. С. 19—25.)

Использование адвокатской тайны в личных целях встречается достаточно редко. Данный вид злоупотребления заключается в ограничении доступа к сведениям, которые могут представлять личный интерес для адвоката, например, это может быть соглашение об оказании юридической помощи, которое составлено в единственном экземпляре и не разъяснение его содержания доверителю.

Злоупотребление адвокатской тайной негативно сказывается на институте адвокатуры, нарушая как этические, так и правовые нормы, а порой и принципы адвокатуры.

Принцип адвокатской тайны является правовой нормой закрепленной законодательством, который устанавливает права и обязанности участников процессуальной деятельности. Данное положение в первую очередь относится к адвокатам и характеризуется глубоким нравственным смыслом и представляет собой основополагающий постулат профессиональной этики в адвокатской деятельности.

Адвокатская тайна, гарантирована законом, но не следует рассматривать ее лишь в рамках гарантии прав. Ей должно уделяться более широкое значение, поскольку адвокатская тайна является так же гарантией интересов государства. Установленный запрет на допрос адвоката по содержанию информации полученной в ходе выполнения служебных обязанностей обоснованный первостепенными принципами адвокатской деятельности, как необходимой государственной структуры, которая обеспечивает укрепление законности.

Таким образом, институт адвокатской тайны является важным элементом обеспечения конституционного права человека и гражданина на квалифицированную юридическую помощь. На практике, безусловно, возникают некоторые пробелы, которые требуют законодательного регулирования. Необходимо максимально ликвидировать их для наиболее полной защиты доверителя в суде.

Многие ученые придерживаются мнения, что существующее правовое регулирование адвокатской тайны недостаточно и требует более четкого законодательного закрепления всех механизмов защиты адвоката, поскольку на сегодняшний день нарушения адвокатской тайны продолжают. Очень важно для адвоката разобраться в сущности адвокатской тайны, поскольку «профессиональная тайна адвоката— одно из неперенных требований адвокатской этики. (Тарло Е. Г., Диордиева Н. В. Адвокатская тайна: Учеб. пособие. М.: МАКС Пресс, 2004. С. 4.) Оно обеспечивается не только профессиональной квалификацией, но и обязанностью сохранения в тайне сведений, сообщенных доверителем.

Думанський В.І.

*студент 5-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ АДВОКАТСЬКОГО ГОНОРАРУ
ЗА ПОДАТКОВИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ**

Згідно ст. 131-2 Конституції України для надання професійної правничої допомоги в Україні діє адвокатура (Конституція України : Закон України від 28.06.1996 року № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – ст. 141). Право займатися адвокатською діяльністю має фізична особа, яка має повну вищу юридичну освіту, володіє державною мовою, має стаж роботи в галузі права не менше двох років, склала кваліфікаційний іспит, пройшла стажування (крім випадків, встановлених цим Законом), склала присягу адвоката України та отримала свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю (Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 року № 5076-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2013. – № 27. – ст. 282). Адвокати можуть здійснювати адвокатську діяльність індивідуально, як самозайнята особа, або як учасник юридичної особи у формі об'єднання адвокатів або адвокатського бюро.

Як і будь-яка діяльність, адвокатська діяльність є відплатною. За надання правової допомоги клієнту адвокати отримують винагороду у формі гонорару.

На сьогоднішній день на практиці склалася ситуація, коли винагорода адвоката, який працює у адвокатському об'єднанні або бюро, по підпадати під подвійне оподаткування.

Так згідно, пп. 133.1.1. п. 133.1. ст. 133 Податкового кодексу України платниками податку на прибуток підприємства є суб'єкти господарювання - юридичні особи, які провадять господарську діяльність як на території України, так і за її межами (Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2010. – № 13-14, № 15-16, № 17. – ст. 112). Враховуючи той факт, що адвокатське бюро та об'єднання є юридичною особою будь-які кошти, які вони отримують в процесі своєї діяльності можна вважати прибутком. Таким чином ці юридичні особи мають в кінці звітного податкового періоду оплатити цей податок, а потім вже розподілити дохід між адвокатами.

Однак, часто складається ситуація, коли по бухгалтерській звітності, кошти для виплати винагороди адвокатам проходять як заробітна плата, таким чином кошти, які на законних підставах належать адвокатам за надання ними правової допомоги можуть підлягати подвійному оподаткуванню, спочатку як прибуток підприємства за ставкою 18 %, а потім як податок на загальномісячний оподатковуваний дохід фізичної особи за ставкою 18 %.

Не менш проблематичним на сьогоднішній день є оподаткування гонорару отриманого адвокатами, які здійснюють індивідуальну адвокатську діяльність, як самозайняті особи.

Засади оподаткування самозайнятої особи визначені у ст. 178 Податкового кодексу України. Згідно п. 178.2 ст. 178 Податкового кодексу України доходи громадян, отримані протягом календарного року від провадження незалежної професійної діяльності, оподатковуються за ставкою 18 % (Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2010. – № 13-14, № 15-16, № 17. – ст. 112). Згідно пп. 14.1.226 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України самозайнята особа – платник податку, який є фізичною особою - підприємцем або провадить незалежну професійну діяльність за умови, що така особа не є працівником в межах такої підприємницької чи незалежної професійної діяльності.

Тому адвокати, з метою економії своїх витрат почали реєструватися як фізичні особи-підприємці та опирати спрощену систему оподаткування у формі сплати єдиного податку. Згідно п. 291.3 ст. 291 Податкового кодексу України визначено, що обрати спрощену систему оподаткування може юридична особа чи фізична особа-підприємець. Однак, у Листі ГУ ДФС у м. Києві від 10.12.2015 №3902/К/26-15-12-02-14 зазначається, що фізична особа, яка здійснює незалежну адвокатську діяльність, не може бути підприємцем у межах такої адвокатської діяльності та обрати спрощену систему оподаткування, обліку та звітності.

При цьому чинним законодавством не заборонено фізичній особі, яка здійснює незалежну адвокатську діяльність, бути підприємцем та здійснювати іншу підприємницьку діяльність, не заборонену законом ([Електронний ресурс] : Режим доступу: <http://kyiv.sfs.gov.ua/baner/podatkovyi-konsultatsii/konsultatsii-dlya-fizichnih-osib/65420.html>).

Як наслідок, на практиці виникають юридичні спори між органами фіскальної служби та адвокатами, щодо можливості адвоката який здійснює індивідуальну адвокатську діяльність ставати на облік до контролюючого органу як платник єдиного податку.

На сьогоднішній день, всі вищевказані правові колізії так і залишилися невирішеними. Шлях її вирішення може полягати у закріпленні особливостей оподаткування юридичних осіб (адвокатських об'єднань та бюро) із визначення усіх елементів податку на прибуток цих підприємств у податковому законодавстві України та передбаченні можливості адвокату, як самозайнятій особі, оподатковувати свою діяльність за спрощеною системою оподаткування. Такі зміни дозволять адвокатам не придумувати велосипед, щодо того як правильно оподатковувати свій дохід та повністю сконцентруватися на здійсненні своєї адвокатської діяльності.

Емінова Е.І.

*студентка 5-го курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПРОБЛЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА ІНОЗЕМНОЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ

2012 рік ознаменувався прийняттям Верховною Радою України нового закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // Відомості ВР. – 2013. – №27. – Ст. 282.). У зв'язку з цією подією виникла нагальна необхідність перегляду важливих питань, пов'язаних з адвокатською діяльністю. Сьогодні вже минуло майже чотири роки з дати прийняття цього нормативно-правового акту. Прийшов час узагальнити досвід його застосування та визначити основні проблеми, з цим пов'язані. Однією з таких проблем є регламентація діяльності адвоката іноземної країни в Україні.

На відміну від попереднього закону, нормами нового Закону не тільки запроваджено систему органів адвокатського самоврядування, змінено дисциплінарну процедуру притягнення адвокатів до дисциплінарної відповідальності, а і, вперше, урегульовано право адвоката іноземної держави на здійснення адвокатської діяльності в Україні. Для цього використовується окремий розділ VIII «Здійснення в Україні адвокатської діяльності адвокатом іноземної держави. Особливості статусу адвоката іноземної держави» (Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI // Відомості ВР. – 2013. – №27. – Ст. 282.).

Верховна Рада України в Законі «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» закріпила модель «відкритих дверей», тобто модель практично необмеженого доступу іноземних адвокатів до ринку платних юридичних послуг. Це, з одного боку, є позитивним надбанням з огляду на дотримання права на вільний вибір представника. Така практика дозволить іноземним суб'єктам і в українських судах користуватися послугами звичного для них адвоката, який добре ознайомлений зі специфікою діяльності певного господарюючого суб'єкта. Проте, з іншого боку, такі нововведення збільшують і так чималу конкуренцію для вітчизняних адвокатів, а також вони можуть негативно відобразитись на якості юридичних послуг, які надаються іноземними адвокатами.

Таким чином, адвокат іноземної держави набуває право на здійснення адвокатської діяльності в Україні з моменту включення його до Єдиного реєстру адвокатів України. Отже, у рамках прийнятого Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» для здійснення адвокатської діяльності на території України адвокат іноземної держави звертається до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури за місцем проживання або перебування в Україні із заявою про включення його до Єдиного реєстру адвокатів України з пакетом документів, що підтверджують право такого адвоката на заняття адвокатською діяльністю в іноземній державі (повний перелік цих документів затверджується Радою адвокатів України).

Перелік підстав для відмови у включенні адвоката іноземної держави до Єдиного реєстру адвокатів України, передбачених частиною 4 статті 59 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»:

1) наявність рішення відповідного кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про виключення такого адвоката з Єдиного реєстру адвокатів України - протягом двох років з дня прийняття такого рішення;

2) наявність рішення відповідного кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про припинення права на заняття адвокатською діяльністю в якості адвоката України - протягом